

Ki vagy te?

DIÁKMELLÉKLET

5/1

CÍMERTAN DIÓHÉJBAN

Az embereknek ősidők óta törekvése, hogy a (vérségi, etnikai, vallási, politikai stb.) csoportokhoz való tartozásukat, ugyanakkor másoktól való elkülönülésüket is valamilyen módon (testfestéssel, totemekkel, mítoszokkal) kinyilvánítsák.

A Római Birodalom felbomlása után a csapatok egyenruházata megszűnt, a feudális államok idején relatíve kis létszámú seregek, amelyek tagjai akár ismerhették is egymást, csaptak össze. A keresztes háborúk idején, amikor a keresztény világ minden szögletéből nagy hadak vonultak fel, együvé tartozásukat köpenyeikre felvarrt, pajzsaikra felfestett kereszttel, különállásukat pedig más-más színnel vagy a kereszt mellé festett kiegészítő motívumok hozzáadásával fejezték ki.

Ebből a gyakorlatból fejlődött ki rövid fél évszázad alatt, a lovagi intézmény kialakulásával, a nehéz fegyverzet elterjedésével egy időben az azonosítást szolgáló címer használata.

A címer bizonyos szabályok szerint mértani jellegű vagy figurális alakokból megszerkesztett pajzsba foglalt, állandó, színes jelkép, amelyet megkülönböztető és ismertető jegy gyanánt viseltek az erre jogosult magánszemélyek vagy testületek (például város).

A címer részei:

1. A PAJZS

- Lehet hosszúkás (ún. normann), háromszögű vagy négyszögű, kerek vagy ovális stb. Állhat egyenesen vagy jobbra / balra dőlve is.
- Osztása lehet feles, négyes, nyolcas és kilences (= mezők száma), de lehet osztatlan is, ekkor tarpajzs a neve.
- A pajzs borítása: színekből (vörös, kék, zöld, fekete, bíbor) és fémekből (arany=sárga, ezüst=fehér) állhat. Színre szín, fémmre fém nem kerülhet!
- A pajzs ábrái:
 - a mesteralakok: különféle mértani alakzatok kombinációi (el kell érniük a pajzs szélét),
 - címerképek: stilizált ember-, állat-, növény-, építmény-tárgyábrázolások kombinációi (nem érhetik el a pajzs szélét).

2. A SISAK, amely a címerkép motívumát ismétli meg.

3. A SZALAG, amely rendszerint a pajzs alatt megjeleníti a címert birtokló csatakiáltását vagy jelmondatát.

5/2a

NÉPKÁRTYÁK

1.

Eredetük: Belső-Ázsia

Nyelvük: türk nyelvcsalád

Kinézetük: alacsony, zömök, széles arccsontú, rövid lábú, feket hajú nép

Életmódjuk: lótarató nomádok, nagyállattartás, pásztorkodás

Hadviselésük: nagy létszámú könnyűlovasság, színlelt menekülés, hadicselek

Hitviláguk, temetkezési módjuk: élők és holtak világa, sámánizmus, lovas temetkezés

Társadalmuk: törzsi-nemzetségi társadalom, nagyfejedelem, szabad pásztorok, harcosok, behódoltak (germánok, avarok, rómaiak)

Neveik: Arykan (Réka, Rika), Etele (Attila, Atilla), Ruga, Karaton, Bleda

Kik ők?

2.

Eredetük: Skandinávia és a Balti-tenger vidéke

Nyelvük: indoeurópai, germán nyelvcsalád

Kinézetük: erős testalkatú, magas, vöröses, hosszú hajú, kék szemű nép

Életmódjuk: állattenyésztő, földművelő nép

Hadviselésük: gyalogosok (bőrpáncél, pajzs, dárda), lovasok (könnyűpáncél, kard, dárda)

Hitviláguk, temetkezési módjuk: sokistenhit (harcos és békés istenek), természetimádat

Társadalmuk: nemzetségi társadalom, király (=hadvezér), szabad harcosok, szolgák

Neveik: Freyja, Kriemhilde, Wulfila, Wotan, Odin

Kik ők?

3.

Eredetük: Nyugat –Európa, Rajna mente

Nyelvük: indoeurópai nyelvcsalád, rokonság a kihalt gall nyelvvel

Kinézetük: közepes testalkatú, erős, izmos, világos bőrű és hajú nép

Életmódjuk: földművelő, állattenyésztő nép, vándorló életmód

Hadviselésük: erős lovasság (láncza, kopja, mérgezett nyilak), gyenge gyalogság, szekérvárak

Hitviláguk: sokistenhit, a lélek halhatatlansága, természetimádat, jóslás,

Társadalmuk: nemzetségi társadalom, druidák (jós, pap, bíró, tanító) előkelők, szabadok, szolgák, klánrendszer

Neveik: Ava, Masuia, Epona, Tincomarus, Sisiu, Bagetonis, Alorix

Kik ők?

5/2b

NÉPKÁRTYÁK

4.

Eredetük: Földközi-tenger vidéke, latin törzsek

Nyelvük: indoeurópai nyelvcsalád, latin

Kinézetük: közepes testalkat, sötét haj, szem, sötétebb bőrszín, tunika, tóga, stóla stb.

Életmódjuk: földművelés, ipar, kereskedelem

Hadviselésük: nagy létszámú zsoldoskatonaság (egyenruha, kard, pajzs, dárda), falanx

Hitviláguk: görög eredetű sokistenhit, erős papság, jóslás, áldozatbemutató

Társadalmuk: császár, szenátus, hadvezérek, előkelők, köznép, rabszolgák, provinciálakók római jogokkal

Neveik: Julia, Octavia, Caius, Julius, Claudius

Kik ők?

5.

Eredetük: Ázsia, iráni fennsík

Nyelvük : iráni nyelv

Kinézetük: alacsony, sötét bőrű és hajú, sok ékszert viselő nép

Életmódjuk: nomadizáló, állattenyésztő életmód, majd a letelepedés után földművelő, kerekedő nép, szoros kapcsolat a provinciákkal, később a hunokkal

Hadviselésük: könnyűlovasok (bőrpáncél, íj, nyíl), erődítések (földvárak)

Hitviláguk, temetkezésük: élők és holtak világa, szellemek, zsugorított temetkezés

Társadalmuk: nemzetségi társadalom, laza törzsszövetség

Neveik: Beukan, Babai

Kik ők?

5/3

SZÁMKÁRTYÁK

1

2

3

4

5

5/4

**EGYMÁS MELLETT ÉLÜNK –
EGYMÁS ELLEN ÉLÜNK?***(Situációs játék)***Feladatok:**

1. Válasszatok magatok közül egy vezetőt (törzsfő, király stb.)!
2. Döntsétek el, kik lesznek a harcosok, az asszonyok, a sámán. (Egy tanuló több szerepet is vállalhat!)
3. Válasszatok egyet az alábbi helyzetek közül, amelyet bemutattok a többieknek!
 - nők: beszélgetés a táplálkozásról, főzésről, a gyerekekről, időjárásról, betegségekről,
 - férfiak: beszélgetés a vadakról, a szomszédos népekről, a vándorlásról, a harci készülődésről
4. A kellékeket (textilek, krepp-papír, kendők, övek, ékszerek, Kardok, íjak, nyilak, sminkkészlet) használjátok fel ötletesen! Készüljétek fel a játékra! (10 perc)
5. Az értékelésnél figyelnetek kell, hogy a szereplők játéka mennyire tükrözi az adott népcsoport jellemzőit (megjelenés, beszéd tartalma, névhasználat stb.).

